

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. birželio 27 d. Nr. 21RE1- (AG1-152/08-2024)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Beatos Labutytės ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,

dalyvaujant pareiškėjai S.D. ir jos atstovui advokatui K.L.

viešame Komisijos posėdyje, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos S.D. skundą atsakovei Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja patikslintu skundu (toliau – skundas) prašo panaikinti Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2024-05-14 sprendimą Nr. (5.11) V11-478 (toliau – ir Skundžiamas raštas) dėl pareiškėjos S.D. persiųstų prašymų nagrinėjimo ir įpareigoti Kaišiadorių rajono savivaldybės administraciją (toliau – ir Savivaldybės administracija) priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (b. l. 33-39).

Pareiškėja skunde nurodo, kad Triukšmo prevencijos Kaišiadorių rajono savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2023-06-29 sprendimu Nr. V17E-223 (toliau – Triukšmo prevencijos taisyklės), nustato triukšmo prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarką. Pažymi, jog Triukšmo prevencijos taisyklės yra sukurtos tam, kad reguliuotų veiklas, vykdomas Savivaldybės viešosiose vietose. Jos skirtos valdyti triukšmą, siekiant išvengti klausos problemų ar netekimo, apsaugoti žmonių gyvybes bei sveikatą ir aplinką nuo triukšmo sukeliama neigiamo poveikio, užtikrinant gyvenimo kokybę. Nurodo, jog Skundžiamame rašte Savivaldybė teigia, kad (duomenys neskelbiami) šaudyklai (toliau – Šaudykla) Triukšmo prevencijos taisyklės netaikomos, nes ši veikia ne viešojoje vietoje. Pastebi, jog Skundžiamas raštas yra neaiškus, nes jame Savivaldybė nurodo, kad kai kurie punktai tinka Šaudyklos veiklai (pvz. 1, 8, 27 kur visi punktai susiję su HN33:2011 norma), o kiti – ne (b. l. 34).

Paaikškina, kad pareiškėja skunde Savivaldybei nurodė, kad Šaudykla nepaiso Savivaldybės nustatytų taisyklių ir taip pažeidžia aplinkinių gyventojų rimtį ir ramybę. Pagal viešai prieinamą informaciją Šaudykla yra registruota kaip juridinis asmuo; savo veiklos sritis yra nurodžiusi kaip „pramogos ir poilsis, renginių organizavimas, sporto paslaugos, sporto klubai, sporto organizacijos, ginklai, savaizaugos priemonės ir kita veikla“ (b. l. 35). Remiasi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika dėl viešosios vietos apibrėžimo ir mano, kad Šaudykla yra vieša vieta Triukšmo prevencijos taisyklių taikymo prasme (b. l. 34).

Nurodo, kad viešosios vietos sampratai teismų praktikoje yra svarbūs visuomenės prieinamumo ar visuomenės intereso apsaugos kriterijai; Šaudykla nuolat reklamuoja savo veiklą socialiniuose tinkluose, kviečia visuomenės narius atvykti pašaudyti, įsigyti dovanų kuponų ir turiningai praleisti laiką. Pažymi, jog (duomenys neskelbiami) ir (duomenys neskelbiami) kaimų

gyventojai policijai, savivaldybei, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai (toliau – NVSC) ir aplinkos apsaugos įstaigoms pateikė daugybę skundų dėl triukšmo, kurį sukelia Šaudyklą (b. l. 36).

Mano, kad vadovaujantis Triukšmo prevencijos taisyklių 5, 6 punktais – Šaudyklą yra juridinis asmuo, veikiantis viešojoje vietoje, todėl jai turėtų būti taikomi Triukšmo prevencijos taisyklių 26 punkte numatyti veiklos apribojimai (b. l. 36); 2023-09-19 pareiškėjos gautas Savivaldybės dokumentas Nr. (5.10)V11-686 bei 2023-10-25 pareiškėjos mamos Savivaldybės atsakymas Nr. (5.11)V11-759 taip pat patvirtina veiklos apribojimus savaitgaliais ir poilsio dienomis (b. l. 37).

Vertina, jog Šaudyklai turi būti taikomi Triukšmo prevencijos taisyklių 27 punkte nustatyti leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai, nurodyti HN 33:2011 (pastaba. Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, toliau – Higienos norma HN 33:2011). Paaškina, jog 2024-05-04 ir 2024-05-14 NVSC atliko garso matavimus, kurie užfiksavo leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, nurodytų Higienos normos HN 33:2011 viršijimą (dokumento Nr. 2-22 4.80 Mr. 2-19231). Nurodo, jog pagal Higienos normos HN 33:2011 7 punktą: „Gyvenamųjų pastatų ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeltą triukšmą dieną maksimalus garso slėgio lygis (LAFmax) turi neviršyti 60 dBA.“ (b. l. 37).

Remiasi Triukšmo prevencijos taisyklių 37 punktu, jog „Vertinant gyvenamojoje aplinkoje viešosios rimties trikdymą, triukšmo matavimai nėra privalomi, nes gali būti remiamasi ir kitais įrodymais.“. Pažymi, jog nors triukšmo lygio matavimai yra objektyvus būdas įvertinti šaudyklos skleidžiamą garsą, jie nėra vienintelė priemonė; ypač tiriant istorinius garso pažeidimus. Paaškina, jog aplinkiniai gyventojai yra surinkę nemažą kiekį audio medžiagos apie šaudyklos keliamą pastovų triukšmą. Nurodo, jog teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad pakanka įrodyti, jog viešoji rimtis buvo sutrikdyta bent vieno asmens atžvilgiu. Šaudyklą nesilaiko nustatytą Taisyklių, kurios reglamentuoja veiklą viešosiose vietose ir yra skirtos apsaugoti gyventojų sveikatą bei gerovę; Savivaldybės neveikimas bei netinkamas šių taisyklių taikymas kelia rimtą susirūpinimą dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo (b. l. 38).

Posėdžio metu papildomai nurodė, kad pareiškėja gyvena maždaug 500 metrų atstumu nuo Šaudyklos, jos gyvenamojoje teritorijoje girdimas triukšmas, sklindantis nuo Šaudyklos, trikdo ramybę, todėl teigia, kad triukšmas sklinda ne tik Šaudyklos teritorijoje, bet girdimas ir viešojoje vietoje bei privačiuose kitų asmenų kiemuose.

Atkreipia dėmesį, jog asmens teisė į sveikatos apsaugą ir sveiką aplinką užtikrinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 53 ir 54 straipsniuose, kuriuose, be kitų nuostatų, įtvirtinta valstybės pareiga rūpintis žmonių sveikata, valstybės ir visos visuomenės pareiga saugoti aplinką nuo kenksmingų poveikių, nustatyti pagrindiniai Lietuvos valstybės aplinkos apsaugos politikos tikslai bei kryptys. Konstitucijos 54 straipsnio 1 dalyje suformuluotas vienas iš valstybės veiklos tikslų – užtikrinti žmonių teises į sveiką ir švarią aplinką; nurodytose Konstitucijos normose ne tik įtvirtintas aplinkos apsaugos principas, kad visi juridiniai ir fiziniai asmenys turi susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala aplinkai (taip pat ir joje gyvenantiems žmonėms), bet ir suponuojamos teisinio poveikio priemonių taikymo prielaidos, subjektams nesilaikant nustatytų imperatyvų (LVAT 2017 m. rugsėjo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-805-492/2017) (b. l. 36-37).

Kartu su skundu pateikiami priedai: Skundžiamas raštas; Triukšmo prevencijos taisyklės; 2023-09-19 Savivaldybės raštas Nr. (5.10)V11-686 gautas be metaduomenų; 2023-10-25 Savivaldybės raštas Nr. (5.11)V11-759 gautas be metaduomenų; 2024-05-21 NVSC raštas Nr. (2-22 4.80 Mr.)2-19231; Higienos norma HN 33:2011 (b. l. 41-76).

Atsakovė Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 87-93).

Nurodo, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 11 straipsnio 1 dalimi, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintas taisykles (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės).

Paaškina, jog Savivaldybė administracija gavo NVSC Kauno departamento 2024-03-25 raštu Nr. (2-22 4.80 Mr)2-11127 „Dėl S.D. 2024 m. kovo 17 d. prašymo dalies persiuntimo“ (reg. 2024-03-25, Nr. ED-862) bei 2024-04-03 raštu Nr. (2-22 4.80 Mr)2-12505 „Dėl S.D. 2024 m. kovo 25 d. pranešimo persiuntimo“ (reg. 2024-04-03, Nr. ED-956) persiūstus pareiškėjos prašymus nagrinėti pagal kompetenciją dėl Šaudyklos viešojoje vietoje keliamo triukšmo, vykdomų šaudymo pratybių neleistinomis valandomis ir poilsio dieną. Nurodo, jog atsakymą, laikantis anksčiau nurodytų Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimų, Savivaldybės administracija išsiuntė Skundžiamą raštą, kuriame pareiškėjai buvo pateikta visa informacija dėl Šaudyklos veiklos, detaliai ir motyvuotai išdėstant teisinį pagrindą (b. l. 88).

Pažymi, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo (toliau – Triukšmo įstatymas) 13 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 13 straipsnio 2 dalies 9 punktu bei Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 35 punktu, savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas; ši savivaldybių funkcija yra įgyvendinama vadovaujantis Triukšmo prevencijos taisyklėmis (b. l. 88).

Paaškina, jog teismų praktikoje išaiškinta, kad viešoji vieta yra tokia vieta, kurioje teisės pažeidimo padarymo metu yra ar turi teisę lankytis kiti asmenys; veika laikoma padaryta viešojoje vietoje nepriklausomai nuo to, ar teisės pažeidimo darymo metu toje vietoje kas nors buvo, ar ne; svarbu, kad dėl laisvo priėjimo prie tokios vietos joje bet kuriuo momentu gali atsirasti kiti asmenys, kurie dėl kaltininko veiksmų patirs nepatogumų. Remiasi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 45 dalimi, kurioje įtvirtinta, jog „Viešoji erdvė – gyvenamosios vietovės urbanizuotos teritorijos erdvinės struktūros elementas, skirtas visuomenės bendriesiems interesams“. Atkreipia dėmesį, kad viešosios vietos sąvoka taip pat aiškinama Triukšmo įstatymo 6 straipsnyje, kuriuo nustatoma Vidaus reikalų ministerijos kompetencija įgalinti pavaldžias viešojo administravimo institucijas atlikti triukšmo kontrolę „viešosiose vietose, t. y. miestų, gyvenviečių gatvėse, aikštėse, parkuose, skveruose bei kitose viešose vietose ir bendro naudojimo pastatuose, baruose, diskotekose, kavinėse, pramoginiuose renginiuose“. Išsako nuomonę, jog nuosavybės teise valdoma, naudojama teritorija nėra vieša vieta, o anksčiau minėto Triukšmo įstatymo nuostata įpareigoja savivaldybes užtikrinti triukšmo prevencijos taisyklių laikymosi kontrolę tokiose vietose, kur turi teisę lankytis kiti asmenys, kuri yra laisvai prieinama (b. l. 89).

Pažymi, jog atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas, anksčiau minėtos Triukšmo prevencijos taisyklės taikomos tik viešosiose vietose ir nėra skirtos veiklų, vykdomų privačiose, nuosavybės teise valdomose teritorijose skleidžiamo triukšmo prevencijai ir kontrolei užtikrinti; be to, Savivaldybės administracijos darbuotojai neturi teisinio pagrindo taikyti administracinę atsakomybę už šių taisyklių nesilaikymą privačių teritorijų savininkams, jei jų veikla, skleidžianti triukšmą, vykdoma ne viešojoje vietoje (b. l. 89).

Taip pat atkreipia dėmesį, kad Triukšmo prevencijos taisyklių tikslas – reglamentuoti veiklos, kurią vykdančios Savivaldybės viešosiose vietose skleidžiamas triukšmas, valdymą, siekiant išvengti klausos sutrikimų ar netekimo, apsaugoti žmonių gyvybę ir sveikatą bei aplinką nuo neigiamo triukšmo poveikio ir užtikrinti žmonių gyvenimo kokybę, mano, jog pareiškėja Triukšmo prevencijos taisyklių nuostatas vertina ir taiko netinkamai (b. l. 89). Triukšmo įstatymo 3 straipsnyje yra nurodyti ne tik pagrindiniai triukšmo valdymo principai: žmogaus apsauga nuo triukšmo – joks asmuo neturi būti veikiamas tokio lygio triukšmo, dėl kurio kyla pavojus jo gyvybei ir sveikatai, žmogaus gyvenimo kokybės užtikrinimas, bet ir nustatytos pagrindinės triukšmo valdymo priemonės – techninių priemonių triukšmo šaltiniuose (mažesnę triukšmą skleidžiančių šaltinių parinkimas, triukšmo mažinimas šaltinyje, triukšmo mažinimas poveikio vietoje) naudojimas, garso perdavimo mažinimas, ūkinės veiklos sąlygų reglamentavimas ir triukšmo normavimas, triukšmo kontrolė ir kitos. Triukšmo valdymas, t. y. visuma teisinių, organizacinių ir techninių priemonių, kurių tikslas –

užtikrinti gyventojų ir aplinkos apsaugą nuo žalingo triukšmo poveikio, įskaitant gyventojų apsaugą nuo triukšmo sukeliama dirginimo ir miego trikdydymo, ir išsaugoti tyliąsias zonas (b. l. 90).

Pastebi, jog Triukšmo prevencijos taisyklių 5, 26 ir 27 punktai, kuriuose įtvirtinti reikalavimai fiziniams ir juridiniams asmenims, tarpusavyje susiję, kadangi triukšmo šaltinių keliamo triukšmo ribiniai dydžiai skirtingos aplinkos ir jautrumo žmonių grupėms gali skirtis ir siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, todėl savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija turi teisę laikinai ne tik apriboti stacionarių triukšmo šaltinių veiklą, bet ir taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones, todėl savivaldybių institucijos, vadovaudamosi Triukšmo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 1 punktu privalo reikalauti, jog triukšmo šaltinių valdytojai ne tik tikslintų ir keistų triukšmo prevencijos veiksmų planus ir juos įgyvendintų, bet ir tikslintų bei keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir konkretų šių šaltinių veiklos pradžios ir pabaigos laiką, jeigu įmonės vykdoma veikla trukdo šalimais gyvenantiems asmenims, keliamas triukšmas dirgina juos, trikdo jų poilsį bei blogina gyvenimo ir miego kokybę (b. l. 90).

Nurodo, jog vadovaujantis teisiniu reglamentavimu, stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo, kaip ūkinės komercinės veiklos veiksnio, galinčio turėti įtakos visuomenės sveikatai, valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, pagal HN 33:2011 reikalavimus, vykdo NVSC. Paaškina, jog apie minėtą kontrolės vykdymą pareiškėja buvo informuota Skundžiamame rašte, taip pat ir apie tai, kad Šaudyklą, kaip juridinis asmuo informuota, jog vykdomas triukšmą keliančią ūkinę, komercinę veiklą, privalo numatyti triukšmo mažinimo priemones ir neviršyti leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, nurodytų HN 33:2011. Atkreipia dėmesį, kad, vadovaujantis Triukšmo įstatymo 13 straipsniu, savivaldybių tarybos ne tik nustato tyliąsias gamtos zonas, tvirtina triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisykles bei triukšmo savivaldybės teritorijoje rodiklius, bet ir prižiūri, kaip savivaldybės vykdomosios institucijos, kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai įgyvendina funkcijas triukšmo valdymo srityje, o savivaldybių vykdomosios institucijos, kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai ne tik nustato muzikinių ir kitų masinių renginių, kuriuos organizuoja juridiniai ir fiziniai asmenys, trukmę ir leidžiamą statybos darbų pradžios ir pabaigos laiką, bet ir Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių laikymosi kontrolę bei kitas triukšmo valdymo funkcijas, numatytas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose (b. l. 91).

Nurodo, kad sekmadienį ir švenčių dienomis bet kokia triukšmą kelianti veikla, išskyrus avarių ir stichinių nelaimių likvidavimo darbus, yra neleidžiama. Pažymi, kad Savivaldybės administracijos specialistai įvertino pareiškėjos prašymą, išnagrinėjo VĮ Registrų centro duomenis bei galiojančius teisės aktus ir nustatė, jog Šaudyklą, kaip ūkio subjektas, veiklą vykdo ne viešojoje vietoje, o nuosavybės teise priklausančioje teritorijoje, todėl Triukšmo prevencijos taisyklių 26 punkto nuostatos Šaudyklai netaikomos (b. l. 91). Taip pat pažymi, jog Administracija Skundžiamu raštu pateikė pareiškėjai išsamų, aiškų ir pagrįstą atsakymą, kuris atitinka visus VAĮ įtvirtintus reikalavimus administraciniam sprendimui. Atkreipia dėmesį, jog, būdama viešojo administravimo subjektu, savo veikloje privalo vadovautis VAĮ įtvirtintais viešojo administravimo principais, kartu ir įstatymo viršenybės principu, kuris, be kita ko, reiškia, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; Skundžiamas sprendimas priimtas vadovaujantis galiojančiomis teisės aktų nuostatomis, todėl pareiškėjos skundas neturi jokio pagrindo (b. l. 92).

Skundas tenkintinas.

Byloje pareiškėja kelia klausimą dėl Skundžiamo rašto (b. l. 41-45) aiškumo.

Remiantis į bylą pateiktais duomenimis, nustatytos tokios ginčui aktualios faktinės aplinkybės:

2024-03-25 Savivaldybės administracija gavo NVSC Kauno departamento raštą Nr. (2-22 4.80 Mr)2-11127 „Dėl S.D. 2024 m. kovo 17 d. prašymo dalies persiuntimo“, kuriuo atsakovei nagrinėti pagal kompetenciją persiustas pareiškėjos 2024-03-17 prašymas (reg. NVSC data – 2024-03-18, Nr. 1-20720,) (toliau – 2024-03-17 prašymas) (b. l. 105) dėl galimų Triukšmo prevencijos

taisyklių pažeidimų, kuomet Šaudykla vykdė šaudymo pratybas neleistinomis valandomis, poilsio dieną (b. l. 102-104);

2024-04-03 Savivaldybės administracija gavo NVSC Kauno departamento raštą Nr. (2-22 4.80 Mr)2-12505 „Dėl S.D. 2024 m. kovo 25 d. pranešimo persiuntimo“ (b. l. 98-101, 108-111), kuriuo jai nagrinėti pagal kompetenciją persiūstas pareiškėjos 2024-03-25 pranešimas, pateiktas per Policijos registruojamų įvykių registrą epolicija.lt (toliau – 2024-03-25 pranešimas, b. l. 113-116);

Skundžiamu raštu 2024-05-14 Savivaldybės administracija pateikė atsakymą į pareiškėjos 2024-03-17 prašymą ir 2024-03-25 pranešimą (toliau kartu – prašymai) (b. l. 41), nurodydama, jog Triukšmo prevencijos taisyklės reglamentuoja Savivaldybės viešosiose vietose vykdomos veiklos, skleidžiančios triukšmą, valdymą, šios taisyklės Šaudyklai netaikomos, nes šis ūkio subjektas veiklą vykdo ne viešojoje vietoje, o nuosavybės teise priklausančioje teritorijoje (b. l. 42).

Byloje pareiškėjos pateiktais duomenimis taip pat nustatyta, jog dėl iš Šaudyklos sklindančio triukšmo šventinėmis dienomis bei savaitgalį į Savivaldybės administraciją jau buvo kreiptasi pareiškėjos 2023-08-17, 2023-08-22 skundais bei L.G. 2023-10-03, 2023-10-04 skundais, į kuriuos atsakydama (2023-09-19 raštu Nr. (5.10)V11-686, b. l. 9-10, ir 2023-10-25 raštu Nr. (5.11)V11-759, b. l. 11-12) atsakovė paaiškino, jog remiantis Triukšmo prevencijos taisyklių 26 punktu, Savivaldybės teritorijoje fizinių ir juridinių asmenų atliekama statybos, rekonstrukcijų, remonto ir kitokia veikla (išskyrus avarijų ir stichinių nelaimių likvidavimo darbus), kurios skleidžiamas triukšmas trikdytų ir neigiamai veiktų žmonių sveikatą, darbą, poilsį ar miego kokybę, gali būti vykdoma tik darbo dienomis nuo 7:00 val. iki 19:00 val. ir šeštadieniais nuo 10:00 val. iki 17:00 val.; sekmadienį bet kokia triukšmą kelianti veikla, išskyrus avarijų ir stichinių nelaimių likvidavimo darbus, yra neleidžiama (b. l. 10, 11), Šaudyklai Triukšmo prevencijos taisyklių 14 punkto nuostatos nėra taikytinos, kadangi ūkio subjektas veiklą vykdo ne viešojoje vietoje, o nuosavybės teise jai priklausančioje teritorijoje ir Savivaldybės leidimas jam nėra privalomas (b. l. 10, 12).

Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl ginčo teisiniams santykiams pirmiausiai taikomas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas bei Prašymų nagrinėjimo taisyklės.

Teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą garantuoja VAĮ 1 straipsnis. Šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visi viešojo administravimo subjektai: 1) teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją; 2) konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais ir kt. VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles, t. y. Prašymų nagrinėjimo taisykles.

Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje konstatuota, jog sistemiskai aiškinant VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas, administraciniame teisme (pagal analogiją – Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu (LVAT 2022-10-26 nutartis Nr. eA-1263-624/2022, 2021-11-24 nutartis Nr. eA-3113-629/2021, 2012-06-07 nutartis Nr. A-492-2002/2012, 2014-10-29 nutartį Nr. AS-492-921/2014 ir kt.). Remiantis aptarta teismine praktika, sprendžiant, jog pareiškėjai Skundžiamas raštas sukelia teises pasekmes ta apimtimi, kiek jai buvo pateikta jos prašoma ir turima informacija, kitaip tariant – ar Skundžiamu raštu pateikta informacija buvo pakankama, išsami.

Kaip galima spręsti iš į bylą pateiktų dokumentų, 2024-03-17 prašymu pareiškėja informavo apie 2024-03-10, sekmadienį, Šaudyklos vykdytas pratybas neleistinomis valandomis, nors Triukšmo

prevencijos taisyklės draudžia bet kokią garsią veiklą sekmadieniais; prašė pareiškėją įtraukti į šaudymo triukšmo matavimo procesų stebėjimą, NVSC atlikti triukšmo matavimus būtent su tais pačiais ginklais, kurie buvo naudojami 2024-03-10, taip pat prašė nurodyti apytikslį laiką, kada matavimai bus atlikti (b. l. 105). 2024-03-25 pranešime pareiškėja taip pat nurodė, jog 2024-03-24, sekmadienį, neleistinomis valandomis Šaudykloje vyko šaudymas, Šaudykla pažeidė Triukšmo prevencijos taisyklių 26 punktą (b. l. 114). Įvertinus pareiškėjos prašymų turinį konstatuotina, jog pareiškėja siekė informuoti apie Šaudyklos keliamą triukšmą, vykdomas šaudymo pratybas neleistinomis valandomis, taip pat siekė, jog Šaudyklai būtų pritaikytos Triukšmo prevencijos taisyklės ir pasekmės už jų nesilaikymą.

Skundžiamame rašte pareiškėjai paaiškinama, jog savivaldybių tarybos triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklės tvirtina vadovaujantis Triukšmo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punktu, o triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių laikymosi kontrolę savivaldybių institucijos, kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai atlieka pagal to paties įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 9 punktą (b. l. 41); remiantis Triukšmo prevencijos taisyklių 3, 6 punktais, į viešosios vietos sąvoką nepatenka fizinių ir juridinių asmenų privati teritorija, Šaudyklai Triukšmo prevencijos taisyklių nuostatos nėra taikytinos, nes ūkio subjektas veiklą vykdo ne viešoje vietoje, o nuosavybės teise priklausančioje teritorijoje (b. l. 41, 42). Taip pat nurodoma, jog Šaudykla informuota, kad juridinis asmuo, vykdamas triukšmą keliančią ūkinę, komercinę veiklą, privalo numatyti triukšmo mažinimo priemones ir neviršyti leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, nurodytų Higienos normoje HN 33:2011. Nurodo, jog NVSC vykdo stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, atsižvelgdamas į Lietuvos higienos normos HN 33:2011 reikalavimus; pareiškėjos prašymuose keliami klausimai dėl stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo priskiriami NVSC kompetencijai, todėl minėta įstaiga, nustačiusi Šaudyklos veiklos keliamo triukšmo leidžiamų ribinių dydžių viršijimą, priims sprendimą numatyti triukšmo mažinimo priemones (b. l. 42).

Komisija konstatuoja, jog Skundžiamas raštas nėra aiškus, nėra pakankamai atsakyta į pareiškėjos keliamus klausimus. Tokia išvada darytina remiantis žemiau išdėstytais motyvais.

Dėl Triukšmo prevencijos taisyklių

Skundžiamame rašte (kaip ir atsiliepime) atsakovė remiasi Triukšmo prevencijos taisyklėmis, kurios, kaip minėta, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2023-06-29 sprendimu Nr. V17E-223 „Dėl Triukšmo prevencijos Kaišiadorių rajono savivaldybės viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“. Tačiau Komisija atkreipia dėmesį, jog remiantis Teisės aktų registro duomenimis, 2023-06-29 sprendimu Nr. V17E-223 patvirtintos Triukšmo prevencijos taisyklės Teisės aktų registre įregistruotos tik 2024-06-12 (Nr. 2024-10724), o įsigaliojo tik 2024-06-13, todėl darytina išvada, jog atsakovė Skundžiamame rašte pareiškėjai atsakė remdamasi negaliojančiu teisės aktu.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 1 dalis numato, jog norminis teisės aktas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre, jeigu pačiame teisės akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje numatytus atvejus (t. y. kai teisės aktų ir jais patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų skelbimo ir įsigaliojimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme).

Pažymėtina, jog VAĮ 2 straipsnio 9 dalis norminį administracinį aktą apibrėžia kaip viešojo administravimo subjekto priimtą daugkartinio taikymo teisės aktą, nustatantį elgesio taisykles, skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, remdamasis teisės doktrina, yra nurodęs, kad norminiai teisės aktai – tai rašytine forma išreikšti teisėkūros subjektų sprendimai (oficialūs rašytiniai dokumentai), kuriuose yra teisės normų. Juose įtvirtinami bendro pobūdžio nurodymai tam tikrų visuomeninių santykių dalyviams, kurie orientuojami į ateitį ir numatyti taikyti daug kartų. Šie aktai adresuoti neapibrėžtam asmenų ratui arba adresuoti ratui asmenų, apibūdintų rūšiniais požymiais. Jie visada abstraktūs ir apjungia tipinėmis, rūšinėmis savybėmis panašius visuomeninius santykius, toliau veikia po realizavimo individualiuose santykiuose. Teisės aktų priskyrimas prie norminių teisės aktų grupės apibūdina jų taikymo apimtį ir privalomumą (norminiai teisės aktai turi visuotinio privalomumo pobūdį) (2013-08-05 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-520-566/2013; 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr.

A403-3/2007, 2012-05-11 nutartis administracinėje byloje Nr. AS492-10/2012, 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-555/2013). Nepaskelbtas norminis administracinis aktas neįgyja visuotinio privalomumo savybės, tačiau norminio administracinio akto viešas paskelbimas laikytinas šio akto galiojimo sąlyga <...>. Tuo atveju, jei tam tikras aktas atitinka norminio administracinio akto požymius, jį priėmusiam subjektui tenka pareiga šį aktą paskelbti įstatymų nustatyta tvarka, priešingu atveju toks aktas būtų laikomas negaliojančiu (LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr. II-1/2007). Šiuo atveju, abejonės, jog Triukšmo prevencijos taisyklės yra norminis administracinis aktas, nekyla.

Remiantis išdėstytu, Savivaldybės tarybos 2023-06-29 sprendimu Nr. V17E-223 patvirtintos Triukšmo prevencijos taisyklės 2024-05-13, t. y. Skundžiamo rašto sudarymo dieną, nebuvo aukščiau nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtos Teisės aktų registre, todėl negaliojo. Pažymėtina, jog atsakovė pareiškėjos prašymus išnagrinėti ir į juos atsakyti turėjo vadovaudamasi tuo metu galiojusiu Triukšmo prevencijos Kaišiadorių rajono savivaldybės viešosiose vietose taisyklių, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2007 m. liepos 26 d. sprendimu Nr. V17-110 „Dėl Triukšmo prevencijos Kaišiadorių rajono savivaldybės viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“ nuostatomis.

Dėl Skundžiamo rašto vertinimo pakankamumo aspektu

Komisija pažymi, jo atsakovė pareiškėjos prašymuose dėstomą problemą dėl Šaudyklos galimai keliamo triukšmo iš esmės nagrinėjo tik Triukšmo prevencijos taisyklių taikymo aspektu, konkrečiau, Skundžiamame rašte nurodydama, jog šios taisyklės Šaudyklai netaikomos. Tačiau pastebėtina, jog savivaldybių ir jų administracijų funkcijas triukšmo valdymo srityje nustato ir apibrėžia ir šie teisės aktai:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis 35 punktas numato, jog savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta)) savivaldybių funkcija yra savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas.

Triukšmo prevencijos teisinius pagrindus, triukšmo valdymo subjektų teises, pareigas, triukšmo kontrolės ir stebėsenos (monitoringo) tvarką nustato Triukšmo įstatymas, kuriame reglamentuojama, jog triukšmo valdymas – visuma teisinių, organizacinių ir techninių priemonių, kurių tikslas – užtikrinti gyventojų ir aplinkos apsaugą nuo žalingo triukšmo poveikio, įskaitant gyventojų apsaugą nuo triukšmo sukeliama dirginimo ir miego trikdyimo, ir išsaugoti tyliąsias zonas (2 straipsnio 261 dalis). To paties įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti pagrindiniai triukšmo valdymo principai: žmogaus apsauga nuo triukšmo – joks asmuo neturi būti veikiamas tokio lygio triukšmo, dėl kurio kyla pavojus jo gyvybei ir sveikatai (1 punktas), žmogaus gyvenimo kokybės užtikrinimas (2 punktas), visuomenės informavimas (3 punktas), 2 dalyje – pagrindinės triukšmo valdymo priemonės, tarp jų ir triukšmo kontrolė (7 punktas). Triukšmo įstatymo 13 straipsnio 1 dalis numato, jog savivaldybių tarybos tvirtina triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisykles (2 punktas), tvirtina triukšmo prevencijos zonas (5 punktas), nustato savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones (6 punktas), to paties straipsnio 2 dalis numato, jog savivaldybių vykdomosios institucijos, kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai: 1) įgyvendina patvirtintą Valstybinę triukšmo prevencijos veiksmų programą (1 punktas), įgyvendina savivaldybės tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones (6 punktas). Triukšmo įstatymo 13 straipsnio 3 dalis įpareigoja savivaldybių institucijas reikalauti, kad triukšmo šaltinių valdytojai tikslintų ir keistų triukšmo prevencijos veiksmų planus ir juos įgyvendintų, tikslintų ir keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir konkrečių šių šaltinių veiklos pradžios ir pabaigos laiką (1 dalis).

Triukšmo įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, jog triukšmo šaltinių keliamo triukšmo ribiniai dydžiai skirtingos aplinkos ir jautrumo žmonių grupėms gali skirtis, todėl vadovaudamasi to paties straipsnio 2 dalimi, siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija turi teisę laikinai: 1) apriboti stacionarių triukšmo šaltinių veiklą; 2) taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones. Pažymėtina, jog Triukšmo įstatymo 30 straipsnis nustato asmenų teisę Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka: 1) iš valstybės ir

savivaldybių institucijų gauti teisingą informaciją apie triukšmo lygius, triukšmo prevencijos ir triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimą, leidžiamus triukšmo normatyvus ir planuojamų naudoti triukšmo šaltinių pavojingumą sveikatai; 2) dalyvauti vertinant planuojamos ūkinės veiklos, kurioje numatoma naudoti triukšmo šaltinius, poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai; 3) reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai.

Komisija akcentuoja, jog Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (LVAT 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). VAĮ 1 straipsnyje nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą, o vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 punktu, viešojo administravimo subjektai savo veikloje, be kitų šiame straipsnyje išdėstytų principų, vadovujasi išsamumo principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. LVAT praktikoje konstatuota, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt. (LVAT 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012).

Įvertinusi išdėstytą Komisija konstatuoja, jog atsakovė Skundžiamu raštu į pareiškėjos prašymus aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas šių prašymų nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, neatsakė. Pavyzdžiui, atsakovė pareiškėjos neinformuoja apie galimybes šiuo konkrečiu atveju taikyti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones, nors, kaip minėta, vadovaujantis Triukšmo įstatymo nuostatomis, siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija arba NVSC turi teisę laikinai apriboti stacionarių triukšmo šaltinių veiklą, taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones. Priešingai, Skundžiamame rašte atsakovė informuoja, jog sprendimą numatyti triukšmo mažinimo priemones, nustačiusi Šaudyklos veiklos keliamo triukšmo leidžiamų ribinių dydžių viršijimą, priims NVSC, tačiau jokiais teisės akto nuostatomis tokio savo teiginio nepagrindžia. Be to, Skundžiamame rašte nurodo, jog Šaudyklą buvo informuota, kad veiklai Savivaldybės leidimas nėra reikalingas, tačiau juridinis asmuo, vykdamas triukšmą keliančią ūkinę, komercinę veiklą, privalo numatyti triukšmo mažinimo priemones ir neviršyti leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, nurodytų Higienos normoje 33:2011 (b. l. 42), tačiau plačiau nepaaiškina nei tokio nurodymo Šaudyklai teisinio pagrindo (prieš tai konstatavusi, kad Triukšmo prevencijos taisyklių nuostatos Šaudyklai netaikomos), nei kokių veiksmų ir koku teisiniu pagrindu bus imamasi, jei Šaudyklą nereaguos į tokią atsakovės jai suteiktą informaciją ir jokių triukšmo mažinimo priemonių nenumatys arba jas numatys, bet neįgyvendins.

Pažymėtina, jog apskritai, atsakant į pareiškėjos prašymus, atsakovės pozicija nenuosekli: 2023-03-19 rašte, kuriuo atsakė į pareiškėjos 2023-08-17, 2023-08-22 skundus (b. l. 9), tiek Skundžiamame rašte (b. l. 41) vadovaudamasi tomis pačiomis Savivaldybės tarybos 2023-06-29 sprendimu Nr. V17E-223 patvirtintomis Triukšmo prevencijos taisyklėmis, 2023-03-19 rašte remiasi šių taisyklių 26 punktu, nurodydama, kad Šaudyklai netaikomas šių taisyklių 14 punktą (b. l. 10), o Skundžiamame rašte jau nurodo, kad Triukšmo prevencijos taisyklės Šaudyklai apskritai negali būti taikomos (b. l. 42).

Be to, atsakovė, pasisakydama dėl savivaldybės pareigos užtikrinti triukšmo prevenciją viešose vietose, ignoruoja faktą, kad triukšmas sklinda ne tik Šaudyklos teritorijoje, bet yra girdimas ir viešojoje vietoje (gatvėse) bei privačiuose kitų asmenų kiemuose.

Pažymėtina ir tai, jog vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 4 dalimi ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių 32 punktu, prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos šių taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti

darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. Šiuo atveju konstatuotina, jog tiek į pareiškėjos 2024-03-17 prašymą, atsakovei NVSC raštu persiūtą 2024-03-25, tiek į pareiškėjos 2024-03-25 pranešimą, atsakovei NVSC raštu persiūtą 2024-04-03, atsakovė atsakė tik 2024-05-14 Skundžiamu raštu, tokiu būdu pažeidžiant ir aukščiau nurodytuose teisės aktuose nustatytus prašymų ir skundų nagrinėjimo terminus: į pareiškėjos 2024-03-17 prašymą atsakovė privalėjo atsakyti iki 2024-04-23, o į pareiškėjos 2024-03-25 pranešimą – iki 2024-05-02; duomenų apie šių terminų pratęsimą teisės aktų nurodomais pagrindais, byloje nepateikta.

Komisija konstatuoja, jog remiantis išdėstytu negali būti laikoma, jog Skundžiamas raštas yra pakankamas (aiškus ir argumentuotas) atsakymas į pareiškėjos 2024-03-17 prašymą bei 2024-03-25 pranešimą. Pripažinus, kad ginčijamas sprendimas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 straipsnyje numatytais akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjos S.D. 2024-03-17 prašymą bei 2024-03-25 pranešimą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos S.D. patikslintą skundą tenkinti.

Panaikinti Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2024-05-14 raštą Nr. (5.11) V11-478 „Dėl S.D. persiūtų prašymų nagrinėjimo“ ir įpareigoti Kaišiadorių rajono savivaldybės administraciją per 20 darbo dienų nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Birutė Pranevičienė

Daiva Bereikienė

Beata Labutytė